

ტესტი ქართულ ენასა და ლიტერატურაში

II ვარიანტი

ინსტრუქცია

თქვენ წინაშეა საგამოცდო ტესტის ელექტრონული ბუკლეტი.

ქართული ენისა და ლიტერატურის ტესტი სამი ნაწილისაგან შედგება: I. ტექსტის რედაქტირება; II. არგუმენტირებული ესე; III. მხატვრული ტექსტის ანალიზი.

ტესტის ყოველი ნაწილის შესასრულებლად აუცილებელი ინსტრუქციები თან ახლავს შესაბამის დავალებებს.

გაითვალისწინეთ, ტესტის III ნაწილში მოცემულია ორი დავალება. უნდა აირჩიოთ და შეასრულოთ ერთ-ერთი მათგანი (დავალება N1 ან დავალება N2).

ტესტის მაქსიმალური ქულაა - 70.

ტესტის შესასრულებლად გეძლევათ 3 საათი და 45 წუთი.

გისურვებთ წარმატებას!

I. ტექსტის რედაქტირება (16 ქულა)

ყურადღებით წაიკითხეთ ქვემოთ მოცემული ტექსტი. გაასწორეთ მორფოლოგიურ-ორთოგრაფიული, სინტაქსური, პუნქტუაციური შეცდომები და სტილისტური ხარვეზები და ისე გადაწერეთ მთელი ტექსტი, რომ მისი შინაარსი არ შეცვალოთ.

გაითვალისწინეთ, ქულები დაგაკლდებათ თქვენ მიერ გადაწერილ ტექსტში დაშვებული თითოეული შეცდომის, ხარვეზისა თუ უზუსტობის გამო.

თუ ამოიწერთ მხოლოდ ცალკეულ ფორმებსა და შესიტყვებებს ან რამდენიმე წინადადებას, ნაშრომი არ შეფასდება.

ჰალსტუხის მსგავსი აქსესუარი პირველად ძველ ეგვიპტეში გვხვდება. ეს იყო ქსოვილის ოთხ-კუთხა ნაჭერი, რაც მამაკაცებს მხრებზე ჰქონდათ მოსხმული და სიმბოლურად მფლობელის სოციალურ სტატუსზე მიანიშნებდა. თანამედროვე ჰალსტუხის წინამორბედად ძველი რომის ლეგიონერების ყელსახვევები არის მიჩნეული.

მამაკაცის ჩაცმულობის ეს მნიშვნელოვანი ატრიბუტი განსაკუთრებით პოპულარული 1635 წლიდან ხდება. ლუდოვიკო მეცამეტემ თურქეთის წინააღმდეგ ბრძოლებში გამოჩენილი სიმამაცის გამო ხორვატი მეომრები რომლებიც ფრანგულ ჯარში მსახურობდნენ სამეფო კარზე მიიწვია. ხორვატებს კისერზე პატარა გაკვანძული ყელსახვევები ეკეთათ რაც ერთგვარად მათი განმასხვავებელი ნიშანი იყო. ეს აქსესუარი ისე მოწონებია მეფეს, რომ თავადაც გაუკეთებია ამის მსგავსი რითაც საფუძველი დაუდო ჰალსტუხების მოდას საფრანგეთში. მალე ის მრავალ ევროპულ ქვეყნებში გახდა პოპულარული. ყელსახვევი აბრეშუმის, ატლასისა და შალის ქსოვილებიდან მზადდებოდა. სამრეწველო რევოლუციამ ჩაცმის ახალი ეტიკეტი მოითხოვა და ძველი ყელსახვევი უფრო ადვილად მოსარგებმა თანამედროვე ჰალსტუხმა შესცვალა.

დღეისათვის ჰალსტუხი შეგხვდებათ როგორც კლასიკური ისე თავისუფალ სტილის ტანსაცმელის მოყვარულთა გარდერობში.

II. არგუმენტირებული ესე (24 ქულა)

არსებობს მოსაზრება, რომ მოწინააღმდეგის დამცირება და შეურაცხყოფა საკუთარი უძლურების მაჩვენებელია.

არგუმენტირებული მსჯელობით დაეთანხმეთ ამ მოსაზრებას ან უარყავით იგი.

გაანალიზეთ წარმოდგენილი თვალსაზრისი, ჩამოაყალიბეთ თქვენი დამოკიდებულება ნათლად, მკაფიოდ და დასაბუთებულად, არგუმენტები გაამყარეთ სათანადო მაგალითებით. მსჯელობა უნდა იყოს ლოგიკურად გამართული და აბზაცებით დანაწევრებული. შეარჩიეთ შესაბამისი სტილი. დაიცავით სალიტერატურო ენის ნორმები.

ნაშრომი შესრულებული უნდა იყოს გასაგები (გარკვეული) ხელწერით. ის მონაკვეთები, რომელთა ამოკითხვაც გამწვანდება, თხზულების შეფასებისას მხედველობაში არ იქნება მიღებული.

გაითვალისწინეთ:

ნაშრომი არ გასწორდება, თუ თქვენი მსჯელობა შემოიფარგლება ოთხი-ხუთი წინადადებით.

ნაშრომი, რომლის მოცულობა არ აღემატება 120 სიტყვას, ენობრივი თვალსაზრისით არ შეფასდება.

III. მხატვრული ტექსტის ანალიზი (30 ქულა)

აირჩიეთ ქვემოთ მოცემული ორი დავალებიდან ერთ-ერთი და მხოლოდ ის შეასრულეთ!

დავალება N1

ყურადღებით წაიკითხეთ ნიკოლოზ ბარათაშვილის ლექსი „ფიქრნი მტკვრის პირას“:

წარვედ წყალის პირს სევდიანი ფიქრთ გასართველად,
აქ ვეძიებდი ნაცნობს ადგილს განსასვენებლად;
აქ ლბილს მდელოზედ სანუგეშოდ ვინამე ცრემლით,
აქაც ყოველი არემარე იყო მოწყენით;
ნელად მოღელავს მოდუდუნე მტკვარი ანკარა
და მის ზვირთებში კრთის ლაჟვარდი ცისა კამარა.
იდაყვ-დაყრდნობილ ყურს ვუგდებ მე მისსა ჩხრიალსა
და თვალნი რბიან შორად, შორად, ცის დასავალსა!
ვინ იცის, მტკვარო, რას ჰბუტბუტებ, ვისთვის რას იტყვი?
მრავალ დროების მოწამე ხარ, მაგრამ ხარ უტყვი!..

არ ვიცი, ამ დროს ჩემს წინაშე ჩვენი ცხოვრება
რად იყო ფუჭი და მხოლოდა ამაოება?..
მაინც რა არის ჩვენი ყოფა – წუთისოფელი,
თუ არა ოდენ საწყაული აღუვსებელი?
ვინ არის იგი, ვისთვის გული ერთხელ აღევსოს,
და, რაც მიეღოს ერთხელ ნატვრით, ისი ეკმაროს?

თვითონ მეფენიც უძლეველნი, რომელთ უმაღლეს
ამაო სოფლად არღა არის სხვა რამ დიდება,
ჰმფოთვენ და დრტვინვენ და იტყვიან: „როდის იქნება,
ის სამეფოცა ჩვენი იყოს?“ და აღიძვრიან
იმავე მიწისთვის, რაც დღეს თუ ხვალ თვითვე არიან!..

თუნდ კეთილ მეფე როდის არის მოსვენებული?
მისი სიცოცხლე – ზრუნვა, შრომა და ცდა ქებული;
მისი ფიქრია, თუ ვით უკეთ მან უპატრონოს
თვისსა მამულსა, თვისთა შვილთა, რომ შემდგომსა დროს
არ მისცეს წყევით თვის სახელი შთამომავლობას!..
მაგრამ თუ ერთხელ სოფელსაც უნდ ბოლო მოეღოს,
მაშინ ვიღამ სთქვას მათი საქმე, ვინ სადღა იყოს?..

მაგრამ რადგანაც კაცნი გვქვიან – შვილნი სოფლისა,
უნდა კიდევცა მივსდიოთ მას, გვესმას მშობლისა.
არც კაცი ვარგა, რომ ცოცხალი მკვდარსა ემსგავსოს,
იყოს სოფელში და სოფლისთვის არა იზრუნვოს!

ყურადღებით გაეცანით დავალების პირობას.

წერით დავალებას ახლავს სამი მითითება. ეს მითითებები უნდა შეასრულოთ ისე, რომ თხზულება აზრობრივად ერთიანი, მთლიანი გამოვიდეს.

ჩამოაყალიბეთ თქვენი აზრი ნათლად, მკაფიოდ და დასაბუთებულად. მსჯელობა უნდა იყოს ლოგიკურად გამართული და აბზაცებით დანაწევრებული; უნდა დაიცვათ სალიტერატურო ენის ნორმები.

ნაწერი არ გასწორდება, თუ მოცემული ტექსტი მთლიანობაში არაადეკვატურად არის გაგებული, ნაშრომი ტექსტის პერიფრაზია ან ენობრივად იმდენად გაუმართავია, რომ აზრის გაგება ჭირს.

ნაშრომი შესრულებული უნდა იყოს გასაგები (გარკვეული) ხელწერით. ის მონაკვეთები, რომელთა ამოკითხვაც გაძნელებდა, არ გასწორდება და თხზულების შეფასებისას მხედველობაში არ იქნება მიღებული.

გაითვალისწინეთ, ნაშრომი, რომლის მოცულობა არ აღემატება 120 სიტყვას, ენობრივი თვალსაზრისით არ შეფასდება.

გაანალიზეთ მოცემული ტექსტი შემდეგი მითითებების მიხედვით:

- იმსჯელეთ ლირიკული გმირის მხატვრული სახის შესახებ (ყურადღება მიაქციეთ ბუნების მისეულ აღქმას);
- იმსჯელეთ ტექსტის მთავარი სათქმელის შესახებ;
- იმსჯელეთ ავტორის სტილისა და ტექსტის მხატვრულ-გამომსახველობითი თავისებურებების შესახებ.

თქვენი თვალსაზრისი დაასაბუთეთ!

დავალება N2

ყურადღებით წაიკითხეთ გოდერძი ჩოხელის მოთხრობა „ანაბარი“:

ბარელებმა ცხენები ამოიყვანეს სოფელში გასაყიდად.

– ქალო! – ცოლს დაუძახა ბასილამ.

– ქალო, არ გეყურება შენა!

– რა გინდა, რა!

– გამაიყვანე ძროხა.

– კაცო, ლუკმა პურს ხომ არ გამოგვიწყვეტ ოჯახში, ცხენს რომ ჰყიდულობ, რა ჯანდაბა შაგვინახავს, ეგ ერთი ძროხა გვიგდია.

– გამაიყვანე, რომ გელაპარაკები!

ცოლი ცივად შებრუნდა და ბოსლიდან ალვანი ძროხა გამოიყვანა.

– რომელი ცხენი გინდა? – იკითხა ბარელმა.

– საღარი.

– ესა?

– ჰო, ეგა.

– ამას ერთი ძროხა არ ეყოფა, ორი უნდა მომცე; თუ გინდა, წითელი ცხენი წაიყვანე მაგ ძროხაში.

– წითელი არ მინდა, საღარს ვყიდულობ. – ბასილაი ცოლს მიუბრუნდა და უთხრა:

– გადადი, აკეენტ გამოართვი სესხად ძროხა, უთხარი, ექვს ცხვარს მოგცემთ შემოდგომაზეო.

– მე არაფერსაც არ გამოვართმევ.

– რამდენს ლაპარაკობ შენა, ჰა!

ცოლი ისევ უხმოდ წავიდა და ცოტა ხანში ძროხით დაბრუნდა.

– უნაგირი არ გინდა? – ჰკითხა ბარელმა ბასილას და ვერცხლის უნაგირზე ანიშნა.

– რამდენს აფასებ?

– ათი ცხვარი მომეცი და შენი იყვეს.

– ცხვარი არ მყავს ეხლა, თუ გინდა, მატყლს მოგცემ.

– ოთხმოცი კილო მოიტა და წაიღე.

– ქალო! – გასძახა ბასილამ ცოლს, რომელსაც ნაყიდი ცხენი ეჭირა საბლით.

– კარგი, კაცო, წამოდი, მშივრები ხომ არ გავწყდებით.

– გადადი და ქორაანთ ოთხმოცი კილო მატყლი ესესხე.

– არ წავალ.

– ვის ველაპარაკები მენა, ჰა!

– არ წავალ, თუ ყიდვა გინდა, ადექი და ის ოქრო მიეცი.

– რაა? ვინ გაკითხებს შენ იმ ოქროსა, ჰა? – საცემნელად გაედევნა ცოლს ბასილაი. ქალმა ცხენს ხელი უშვა და გაიქცა.

* * *

ხატობიდან ცხენით ბრუნდება მთვრალი ბასილაი. ბილიკზე მოაჭენებს იორღა საღარს. უცებ ცხენს ფლოქვები ნამიან ბალახზე გაუსხლტა და უფსკრულში ელვასავით გადაენტო მხედრიანად.

კვდება ბასილაი. მოუთმენლად მოელის სიძეს, რომელსაც უნდა უთხრას, სადა აქვს ოქრო შენახული.

– მე მითხარ, კაცო, არ მენდობი? – ეუბნება ცოლი.

- ქალებთან არ ითქმის, – ამბობს ბასილაი.
- აბა, ამდენ ვალებს რომ მიტოვებ, რითი გავისტუმრო, რითი?
- ხომ იცი, ის ოქრო ჩემი არ არის.
- ხომ ხედავ, აღარ მობრუნდა პატრონი.
- შეიძლება მობრუნდეს, მერე?
- აღარ მოვა, მომკვდარა.

ბასილამ იცის, რომ აღარ მოვა დუმაცხოელი აკაი, რომელმაც ეს ერთი ქოთანის ოქრო ჩააბარა ჯარში წასვლის წინ, მაგრამ მაინც ვერ ღალატობს სინდისს. დღემდე ერთი ოქროც არ მოაკლო ანაბარს.

- ხომ ხედავ, იგვიანებს სიმე. მითხარი, სად არის. – ეხვეწება ცოლი.
- მერე რა ვუთხრა?
- ვის? ხომ გითხარი აღარ არის-მეთქი.
- იმის არყოფნას რა ვუთხრა, ანაბარი გაგინიავე-მეთქი?
- მაშ, მე რითი გადავიხადო ამდენი ვალები?
- ცხენი გაყიდე.
- ცხენს ფეხი აქვს მოტეხილი, ვინ იყიდის?
- უნაგირი გაყიდე.
- არ ეყოფა.
- ჩემი ბუხრის ქუდი და ქამარ-ხანჯალი გაყიდე.

ბასილაი სიძის უნახავი გაშრა.

რამდენიმე წლის მერე მისი ცოლიც გაშრა.

ქარმა დაუქროლა ცარიელ საბძელს.

სიძებმა ჩამონგრეული სახლის კედლები გაყიდეს.

ჭიკნიაის კაცაი ნაყიდ კედლის ქვებს მარხილით ეზიდება თავის ახალ სახლამდე. ოქროთი სავსე ქოთანს მძიმედ ჩადგამს მარხილზე დაწყობილ ქვებში და ზემოდანაც ქვებს დააყრის, რომ სოფელმა არ შეამჩნიოს.

ორღობეში ჭრიალით მიდის ხარ-მარხილი. ზემოთ გორაზე ხავსი ეკიდება ბასილას საფლავზე დაგდებულ რიყის ქვას.

ყურადღებით გაეცანით დავალების პირობას.

წერით დავალებას ახლავს სამი მითითება. ეს მითითებები უნდა შეასრულოთ ისე, რომ თხზულება აზრობრივად ერთიანი, მთლიანი გამოვიდეს.

ჩამოაყალიბეთ თქვენი აზრი ნათლად, მკაფიოდ და დასაბუთებულად. მსჯელობა უნდა იყოს ლოგიკურად გამართული და აბზაცებით დანაწევრებული; უნდა დაიცვათ სალიტერატურო ენის ნორმები.

ნაწერი არ გასწორდება, თუ მოცემული ტექსტი მთლიანობაში არაადეკვატურად არის გაგებული, ნაშრომი ტექსტის პერიფრაზია ან ენობრივად იმდენად გაუმართავია, რომ აზრის გაგება ჭირს.

ნაშრომი შესრულებული უნდა იყოს გასაგები (გარკვეული) ხელწერით. ის მონაკვეთები, რომელთა ამოკითხვაც გამწვანდება, არ გასწორდება და თხზულების შეფასებისას მხედველობაში არ იქნება მიღებული.

გაითვალისწინეთ, ნაშრომი, რომლის მოცულობა არ აღემატება 120 სიტყვას, ენობრივი თვალსაზრისით არ შეფასდება.

გაანალიზეთ მოცემული ტექსტი შემდეგი მითითებების მიხედვით:

- იმსჯელეთ ბასილას მხატვრული სახის შესახებ;
- იმსჯელეთ ტექსტის მთავარი სათქმელის შესახებ;
- იმსჯელეთ ავტორის სტილისა და ტექსტის მხატვრულ-გამომსახველობითი თავისებურებების შესახებ.

თქვენი თვალსაზრისი დაასაბუთეთ!